

דף נ.

עין משפט א ב ג ד ה. או"ח סימן קצב סעיף א
עין בסעיף הקודם

עין משפט ו. או"ח סימן קצג סעיף א

א. שנים שאכלו הגם שאחד פוטר את חברו בברכת המזון, מצוה שכל אחד יברך ברכת המזון לעצמו^א אם יודעים לברך.

אם אחד יודע והשני אינו יודע לברך ומבין לשון הקודש מברך היודע ויוצא השני וצריך לכוון מלה במלה לכל מה שאומר חברו המוציא ודי חובה^ב, אבל אם אינו מבין אינו יוצא בשמיעה^ג.

א. ב. ג' שאכלו אינם רשאים ליחלק, ושנים שאכלו מצוה שיחזרו אחר שלישי שיצטרף עמם לזימון.

א. ג. ד' או ה' אסור להם להתחלק שכלם נתחייבו בזימון, ששה נחלקים^ד עד עשרה, ומעשרה אין נחלקים כיון שנתחייבו זימון בשם עד שיהיו עשרים, ואז יכולים להתחלק אם ירצו.

א. ד. מצוה לחזור אחר עשרה^ה. היו רבים מסובין יחד ואינם יכולים לשמוע ברכת הזימון מפי המברך^ו ואינם רשאים להתחלק לחבורות

א. ברכות מ"ה. והטעם דבברכת המזון כל אחד יברך לעצמו משום שזה מצוה מן התורה ועוד טעם שאחרי שגמרו לאכול בטלה הקביעות ונחלקים זה מזה וע"כ כל אחד מברך לעצמו, ועיין בכה"ח אות א'.

ב. אפי' שיודע לברך בלשון לעז ובלשון הקודש אינו יודע אך מבין אותו, יותר טוב לשמוע בלשון הקודש מאחר ויכוון לצאת י"ח. וְלִדְעַת רַש"י יוצא בלשון הקודש אע"פ שאינו מבין, והב"ח כתב דהמנהג כדברי רש"י, ועיין בכה"ח אות ב'.

ג. אבל המברך בעצמו אע"פ שאינו מבין יוצא כ"כ הלבוש, ועיין בכה"ח אות ד'.

ד. אך מצוה מן המובחר ברוב עם הדרת מלך, ב"ח, והט"ז בס"ק ג' כתב דאין בזה משום ברוב עם.

ה. וְהַיְיָנוּ אִם יֵשׁ כָּבֵר ט' מצוה לחזור אחר עשירי, ואפשר גם שבעה מצוה עליהן לחזור אחר ג' אבל אם יש ו' אין מצוה עליהם לחזור אחר ד', כה"ח אות ט'.

ו. וע"כ לכתחלה יתנו לזמן למי שקולו חזק, כה"ח אות י"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

של עשרה כי אז בעה"ב יקפיד עליהם, יכולים להתחלק לחבורות של ג' ג' ז' ולברך בלי שם כדי שלא ישמע בעה"ב וזה עדיף מאשר שלא יצאו ידי חובת זימון, שהרי אינם יכולים לשמוע מפי המברך.

או"ח סימן קצד פעיף א

עין משפט ז.

א. שלשה שאכלו כאחד ושכחו ח' לזמן וברך כל אחד לעצמו בטל מהם הזימון ואין יכולים לזמן למפרע. ה"ה אם ברכו שנים מהם, אבל אם אחד ברך ט' השנים יכולים לזמן עם השלישי ואע"פ שכבר ברך י יכול לומר ברוך שאכלנו משלו והם יוצאים ידי חובת זימון, אבל לא הוא, שאין זימון למפרע.

הגה: ואם אחד זימן עם אחרים כ' אף שנים הנשארים אינם יכולים לזמן איתו ל'.

או"ח סימן קלט פעיף ז

עין משפט ט.

ז. אחר שענו הצבור ברוך ה' המבורך לעולם ועד, חוזר המברך ואומר

ז. וכו"ש אם צריכים ללכת לדבר מצוה דרשאים להתחלק לג' ג', מ"א ס"ק ז'. אך טוב להחמיר אם אינו לצורך גדול.

ח. וכו"ש אם במזיד לא זימנו דהפסידו שאין זימון למפרע, ב"ח.

ט. ה"ה אם הזיד מזמנין עליו, ב"י וברכי יוסף.

י. דלא גרע מאכל עמהם כזית ירק וכאן עדיף שאכל פת, מ"א ס"ק א'. ומשמע דאפי" ברוך כל ברכת המזון.

ואפי" אם היו ו' וקדמו ד' ובירכו השניים האחרים יכולים לזמן עם אחד שכבר בירך, כה"ח אות ד'.

י. ואם שנים אכלו פת והשלישי שתה רביעית וקדם אחד שאכל פת ובירך אין יכולים לזמן עליו כיון שנשאר רק אחד שאכל פת שחייב בזימון. וה"ה אם אכלו שני גדולים ואחד קטן וקדם אחד מהגדולים ובירך אין מזמנין דקטן שמצטרף אינו אלא לסניף בעלמא, כה"ח אות ה'.

י. ואם היו עשרה ושכח אחד מהם וברך כיון שיש הזכרת השם יש להסתפק אם יכולים לזמן בשם, ועיי' בכה"ח אות ו'.

כ. פי' וגם בירך, אבל זימן לבד יכולים השניים לזמן עליו, כה"ח אות ז'.

ל. אבל עם אחד מן השוק יכולים לצרף אם יאכל ירק או דבר מה.

ברוך ה' המבורך וכו' כדי לכלול עצמו בכלל המברכים ^מ.

עין משפט י.

או"ח סימן קצג פעיף א

עיין לעיל עין משפט ו

או"ח סימן קצה פעיף א

א. שתי חבורות שאוכלות בבית אחד או בכ' בתים אם מקצתן רואות אלו את אלו ^ב מצטרפות לזימון ואם המלצר בניהם משמש אותם גם בלא רואות זו את זו מצטרפות ^ב, וכגון שנכנסו מתחילה על דעת להצטרף יחד.

וי"א דאם רשות הרבים מפסיקה בניהם אינם מצטרפות בשום ענין ^ב.

עין משפט כ.ל.מ.נ.

או"ח סימן קצג פעיף ד ה

ה. ז. שלשה שישבו לאכול וברכו ברכת המוציא אפי' כל אחד אוכל מכרו, ואפי' לא אכל עדיין כזית פת אינם רשאים להתחלק ^ב.

מ. כמו בזימון, ואם החתן התחיל לומר ברכו והתחיל הפייטן לשיר, אחרי הפיוט צריך החתן לחזור לומר ברכו כדי להסמיך אותה לברכה, כה"ח אות ל"ו.

נ. אם מחיצה של זכוכית מפסיקה בניהם ורואין אלו את אלו מצטרפים והוא שישמעו דברי המברך וכיון שיש חולקים בזה אין לסמוך על זה אלא בזימון של ג' אבל בזימון בשם של עשרה אין לסמוך על זה, כה"ח אות א'.

ו. אם יש כמה בעלי בתים היושבין בשולחנות נפרדות אם ישבו על דעת להצטרף יחד מצטרפין, שם אות ב'.

ז. האוכלים בסעודת חתן וכלה ואין האולם מספיק לכולם וחלקם אוכלים באולם סמוך הגם שאין רואין אלו את אלו כולם מברכים ברכת חתנים, טור מהרא"ש, אך לענין זימון לא מצטרפין אם אין רואים אלו את אלו או השמש מצרפן, כה"ח אות ג'.

ח. דעת מר"ן השו"ע גם בבית אחד ובשולחנות נפרדים בעינין שנכנסו לאכול ע"ד להצטרף יחד, מ"א ס"ק ב' וט"ז ס"ק א', ואם לא נתנו דעתם יש להכריע לדינא שמצטרפין לזימון של ג' אבל של עשרה שזה בשם חמיר ואין לצרפם אם לא שהיה בדעתם להצטרף יחד בתחילת הסעודה, כה"ח אות ו'.

ט. דין זה מוסכם לכו"ע, כה"ח אות ח'. ולא דוקא ר"ה של ט"ז אמות רוחב אלא אפי' שביל מפסיק בניהם, ט"ז ס"ק ב'. ולענין ברכת חתנים אפי' ר"ה אינו מפסיק ושניהם מברכים ברכת חתנים.

י. וקיי"ל כמר"ן אפי' בשנים לגריעותא דעדיין לא אכלו כזית וכל אחד אוכל מכרו ג"כ אינם רשאים להתחלק, כה"ח אות כ"א.

מ"מ אם הקדים לאכול ובאו שנים ואכלו ג"כ רשאי האחד לגמור סעודתו קודם ולברך בפני עצמו, ט"ז ס"ק ו'. וכך משמע מדברי מר"ן, אבל כתבו הנה"ש והאר"י דאין חילוק

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ה. ח. ג' שבאו מג' חבורות של שלשה שלשה ונתחברו הג' האלו אם זימנו עליהם במקומם כגון שהפסיק כל אחד לשנים האחרים לזימון עד שאמרו הזן ^ז הרי יצאו ידי חובת זימון ואינם מצטרפים שוב אפי' אכלו אח"כ יחד ^ז וגמרו סעודתן.
ואם לא זימנו עליהם במקומם חייבים לזמן ואינם רשאים ליחלק, ואפי' לא אכלו אלו השלושה ביחד משנתחברו.

דף נ:

עין משפט ב. או"ח סימן קצה סעיף א

עיינ לעיל דף נ. עין משפט ז

עין משפט ג ד ה ו. או"ח סימן קם סעיף יב

יב. יד. השלג והברד והמלח ^ר אם ריסקן עד שנעשו מים נוטלים מהם וטובלין בהם אם יש בהם כשיעור ^ש.

וי"א שאין נטילת מים ראשונים אלא במים בלבד ^ת.

וי"א שהיין כשור לנטילת ידיים בין נתן לתוכו מים בין לא נתן, אלא שאסור לעשות כן לכתחלה כדי שלא יהיה כמזלזל בדבר חשוב שנשתנה לשבח עד שקובע ברכה לעצמו.

בזה לדעת השו"ע. כה"ח אות כ"ב.

צ. הגם שמר"ן כתב עד שאמרו ברכת "הזן" בסי' ר' סעיף ב' פסק עד שענו ברוך שאכלנו משלו וכן עיקר, וכאן העתיק לשון התוס', כה"ח אות כ"ג.

ק. וכן אם בא אחד מן השוק ואכל עמהם אינם יכולים לזמן אבל אם באו שנים מן השוק ואכלו עמהם יכול אחד שכבר זימן להצטרף עם השנים לזמן דלא גרע ממי שכבר בירך או אכל כזית ירק כמבואר בסי' קצ"ד סעיף א' דמצטרף, כה"ח אות כ"ה.

ר. הגם שמים מלוחים פסולים לנט"י כמ"ש בסעיף ט', צ"ל כיון שהמלח ראוי למאכל אדם לתבלן כשרים מים אלו, או שמא ריסק מלח כשרים לטבילה ולא לנטילה, וע"כ יש להחמיר. ועיינ בכה"ח אות ס"ד בענין השלג.

ש. היינו רביעית לנטילה ומ' סאה לטבילה.

ת. וכן הוא הסכמת הרא"ש הטור והרשב"א וכן התוס' בברכות נ' ע"ב, וע"כ אין להקל כלל במי פירות ויין, ואם אין לו אלא יין או מי פירות לא יברך ענט"י, כה"ח אות

ס"ט.

הגה: וי"א דוקא יין לבן מותר לנטילה אבל לא אדום *.

יב. טו. וי"א שכל מי פירות ראויים לנט"י בשעת הדחק.

הגה: וכ"ש דמותר ליטול ידים בשעת הדחק בשכר או במי דבש ב המבושלין דעיקרן מים.

או"ח סימן קעא סעיף א

א. אין מניחין בשר חי על הפת ג, ואין מעבירין עליו כוס מלא, ואין סומכין בו קערה המלאה בדבר שאם יפול ממנו על הפת תמאס ד.

א. ב. אין נוטלין ידים ביין בין חי בין מזוג אפי' נטילה שאינה צורך אכילה.

א. ג. אין זורקין פת ה ולא אוכלים הנמאסים ע"י זריקה, אבל אגוזים

א. דנשתנו מראיו, ודעה הראשונה ס"ל דבמי פירות ויין לא נפסלים משום שינוי מראה, מ"א ס"ק י"ח.

ב. אכל הדבש עצמו אינו משקה ולא מהני אפי' בשעת הדחק, ב"י. וכן השמן כיון שאינו מנקה אינו מועיל לנטילה אפי' בשעת הדחק, כה"ח אות ע"א. וצ"ע א"כ מדוע שומן הדג בסעיף י לעיל מהני. ואולי שומן הדג לא נדבק כמו שמן בידיים.

ג. אבל לרפואה מותר אפי' בדבר שממאס הפת, שם ק"ח ע"ב. וכל דבר שהוא צורך אדם מותר, ע"כ מותר ליטול ידים במשקים אחרים כשאין לו מים, מ"א ס"ק א'.

ד. וכ"ש שצריך לזוהר כשנוטל ידיו למים ראשונים או אמצעיים או אחרונים שלא יזלף על הפת, כה"ח אות ד'.

ה. אפי' לא נמאס בכך, משא"כ בשאר אוכלין דוקא אם נמאסים אסור, ב"י, ב"ח, ט"ז ס"ק ב'.

ויש מתירין גם בפת אם אינה נמאסת בזריקה כ"כ הב"י בשם הרשב"א, ודעת מר"ן השו"ע להחמיר, ועיין כה"ח אות ו'.

ו. כשרואים אוכלים מונחים על הארץ אסור ללכת ולהניחם אלא צריך להגביהם אם לא שיש חשש כשפים כגון ככר שלם, מעירובין ס"ד, מ"א. ואין ליתן שום מאכל מהשלחן לבהמה חיה ועוף הטמאים, אבל לטהורים אם אין לו מה להאכילם מותר לתת להם פת גם הראויה למאכל אדם, כה"ח אות ט'.

ז. צריך לזוהר מלהניח אוכלים או משקים תחת השלחן דנכנסים שם החיצונים, ואין להקפיד אלא על שלחן שאכלו עליו פת בשעה שאוכלים עליו. אבל בשלחן אחרת אין חשש. ובדיעבד אם עבר והניח תחת השלחן גם כשאוכלים עליו פת לא נאסר דאין שם טומאה כ"כ חזקה כמו בתחת המטה ואינו אלא זהירות בעלמא, כה"ח אות ז'.

ח. לחתוך זיתים לחתיכות קטנות כדי למתקם ולאוכלם שרי, אבל כדי לרחוץ בהם ידיו אסור, שם אות ח'.

ורמונים מותר ^י.

עין משפט ז. או"ח סימן קעא פעיף ד

ה. ו. ממשיכים יין בצינורות לפני חתן וכלה ^ז ובלבד שיקבלנו מהצינור בכלי.

וה"ה שזורקין לפנייהם אגוזים וקליות בימות החמה שאינם נמאסים אבל לא בימות הגשמים ^ח, אבל גלוסקאות אסור בכל זמן ^ט.

עין משפט זא. או"ח סימן קעב פעיף א

א. שכח והכניס משקין לתוך פיו ולא בירך בולען ואינו מברך ^י עליהם ברכה ראשונה ^כ.

הגה: וי"א דמברך עליהם ברכה ראשונה אחר שבלען ^ל וכן נראה עיקר.

עין משפט ט. או"ח סימן קעב פעיף ב

ב. שכח והכניס אוכלין לתוך פיו בלא ברכה אם זה דבר שאינו נמאס אם יפלטנו מוציאו ומברך עליו ^מ, ואם זה דבר שנמאס מסלקו לצד אחד ומברך.

ו. ודווקא בקליפתן ובימות החמה אבל בימות הגשמים אפי' בקליפתן אסור, כה"ח אות י"ב.

ז. הקונה פירות מנכרים לפני שאוכלם יש לו להדיחם או לקלפם דפעמים אוחזים אותם בידים מלוכלכות בדבר איסור כגון חלב וכדומה, שם אות י"ד.

ז. שעושים לסימן טוב שתמשך שלוותם וטובתם, ב"י בשם רש"י, ורשב"א כתב משום שמחת חתן וכלה ששמחים בזה.

ח. ואפי' של ערלה וכלאי הכרם אסור לזרוק לפנייהם ולבזות אוכלים לפנייהם.

ט. דאסור משום זילזול, אף שאינם נמאסים.

י. והראב"ד כתב דוקא שאין לו משקין אחרים אבל אם יש לו פולטן ומברך על האחרים ולא יהנה בלא ברכה וכן ראוי לנהוג, וכ"כ הב"ח. ואם יכול להשאירם בפיו טוב יותר שיהרהר הברכה בלבו ולסמוך על הרמב"ם, כה"ח אות א'.

כ. אבל ברכה אחרונה יברך אם שתה כשיעור, ב"י.

ל. וכיון שיש מחלוקת בזה יברך בלבו בהרהור לפני שיבלע אותם אם אפשר ואם א"א יפלוט אותם כדי להוציא עצמו ממחלוקת, כה"ח אות ג'.

מ. כדי שיהיה פיו מלא מן הברכה שנאמר "ימלא פי תהלתך". גמ' ברכות נ"א ע"א.